

Gospodarka odpadami komunalnymi w województwie lubelskim w 2012 roku

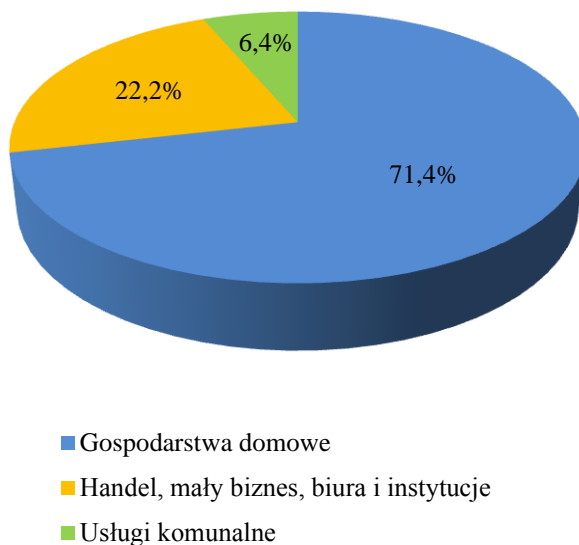
W 2012 roku w województwie lubelskim zostało zebranych 346,6 tys. ton odpadów komunalnych. W porównaniu z 2011 rokiem oznacza to wzrost o 0,4%. Podobną zmianę zaobserwowano także w ilości odpadów wytworzonych. W 2012 roku było to 504,0 tys. ton, podczas gdy w roku poprzednim 502,2 tys. ton. Prywatne firmy oczyszczania zebrały 57,4% odpadów komunalnych (56,4% w 2011 roku), zaś przedsiębiorstwa z sektora publicznego 42,6% (43,6% w 2011 roku).

Tabl.1 Zebrane i wytworzone odpady komunalne w 2012 r.

Wyszczególnienie	Odpady zebrane		Odpady wytworzone	
	w tys. t	w kg na 1 mieszkańca	w tys. t	w kg na 1 mieszkańca
Polska	9580,9	249	12084,5	314
Lubelskie	346,6	160	504,0	233

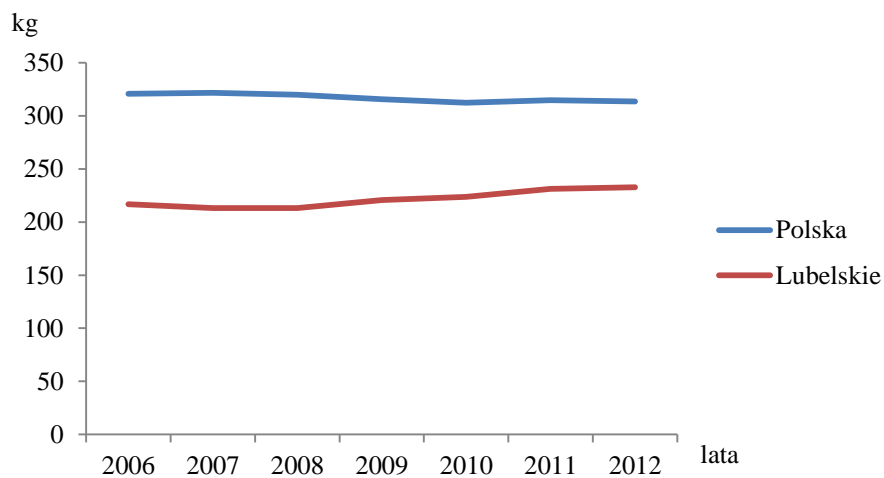
Struktura pochodzenia odpadów komunalnych w województwie lubelskim jest zbliżona do ogólnokrajowej i w porównaniu z ubiegłym rokiem udziały źródeł ich pochodzenia utrzymały się na podobnym poziomie. Ponad 70% zmieszanych odpadów komunalnych w województwie lubelskim zostało zebranych z gospodarstw domowych. Następnym znaczącym źródłem pochodzenia tych odpadów stanowiącym 23,1% wszystkich odpadów był handel, mały biznes, biura i instytucje. Z kolei odpady z usług komunalnych (takich jak czyszczenie ulic, utrzymanie parków, cmentarzy) stanowiły 5,4% ogólnej masy zebranych odpadów komunalnych. Na zanotowany w 2012 r. wzrost zebranych odpadów komunalnych miały wpływ odpady z usług komunalnych 3,4% oraz gospodarstw domowych 0,9%. Natomiast o 1,1% mniej niż w ubiegłym roku zebrano ich z handlu, małego biznesu, biur i instytucji.

Rys.1 Źródła pochodzenia odpadów komunalnych w województwie lubelskim w 2012 r.

W województwie lubelskim w roku 2012 na 1 mieszkańca przypadało 233 kg wytworzonych odpadów komunalnych, natomiast ilość zebranych odpadów komunalnych przypadająca na 1 mieszkańca kształtowała się na poziomie 160 kg, stanowiąc 68,8% oszacowanej ilości odpadów wytworzonych. Niższa ilość zebranych odpadów od wytworzonych wynika z faktu, że tylko 64,3% mieszkańców Lubelszczyzny było objętych zorganizowaną zbiórką odpadów.

Rys.2 Wytworzone odpady komunalne na 1 mieszkańca

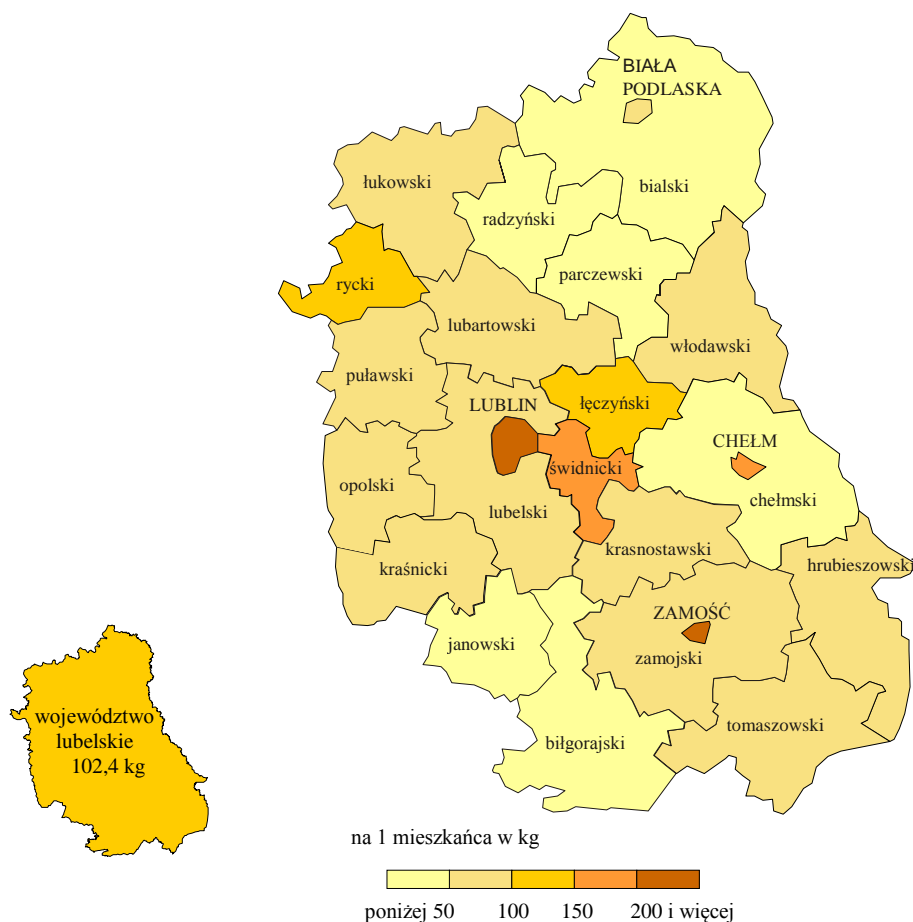

Porównując województwo lubelskie z innymi województwami można stwierdzić, że ilość zebranych odpadów komunalnych przypadających na 1 mieszkańca jest w nim o ponad 13% większa niż w województwie świętokrzyskim, ale też o 48% mniejsza niż w wysoko zurbanizowanym województwie dolnośląskim.

Wyłączając miasta na prawach powiatu, największa liczba ludności objęta zbiórką zmieszanych odpadów komunalnych zamieszkuje powiaty: opolski, włodawski i łukowski, natomiast najmniejsza krasnostawski, hrubieszowski i świdnicki. W kraju zbiórką objętych było ponad 80% ludności, województwo lubelskie z 64,3% ludności korzystającej z odbioru zmieszanych odpadów komunalnych nadal zajmuje ostatnie miejsce.

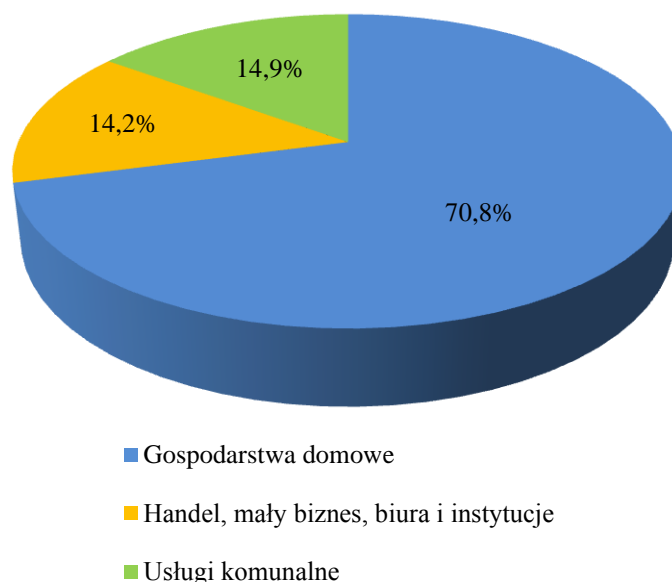
Najwięcej zmieszanych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca zebrano w największych miastach województwa: Lublinie, Zamościu oraz powiecie świdnickim, podczas gdy najmniej w powiatach: bialskim, chełmskim i janowskim.

Rys.3 Zmieszane odpady komunalne zebrane w województwie lubelskim w 2012 r.

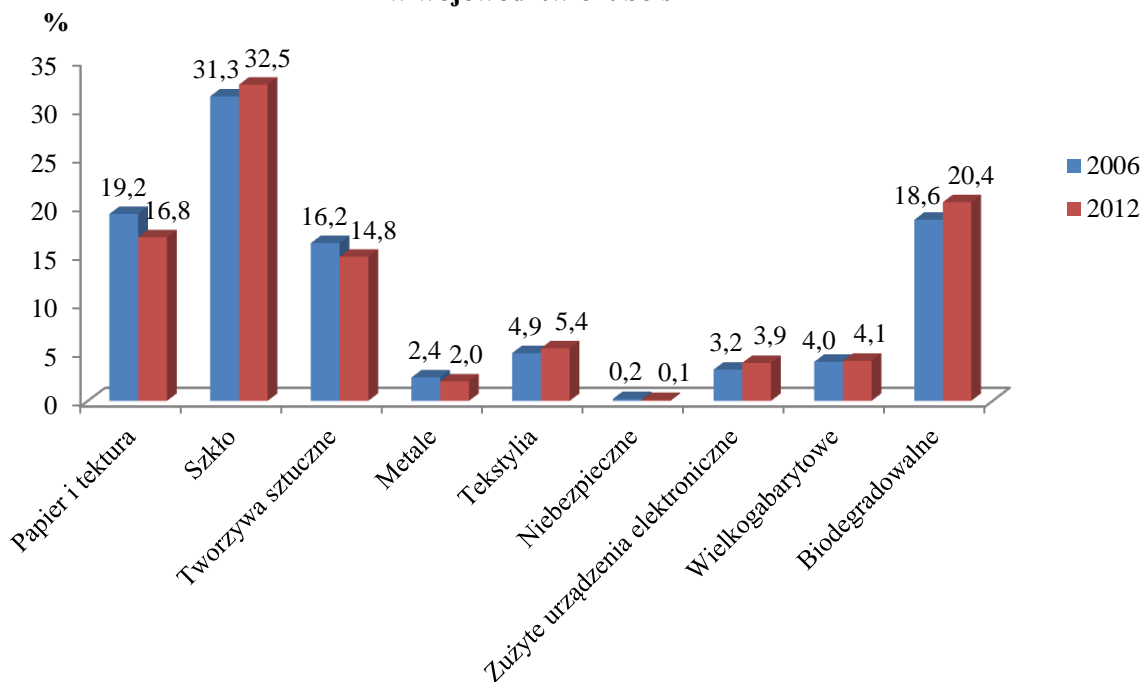
W 2012 r. w województwie lubelskim zebrano selektywnie i wysegregowano z frakcji suchej 36 tys. ton odpadów komunalnych co stanowiło 10,4% wszystkich zebranych odpadów w województwie, podczas gdy średnia krajowa wynosiła 10,5%. Główną przyczyną tego stanu rzeczy pozostaje ograniczony zasięg selektywnej zbiórki odpadów i ich segregacji. Znaczącą część zebranych tą metodą odpadów stanowiły: szkło 32,5%, odpady biodegradowalne 20,4%, papier i tektura 16,8% oraz tworzywa sztuczne 14,8%. W ponad 70% pochodziły one z gospodarstw domowych. Papier, tekturę, szkło i tworzywa sztuczne selekcjonowano zwłaszcza w gospodarstwach domowych, natomiast odpady biodegradowalne pochodziły w prawie 50% z usług komunalnych.

Rys.4 Źródła pochodzenia zebranych selektywnie odpadów komunalnych w województwie lubelskim w 2012 r.

W okresie ostatnich sześciu lat ilość odpadów zebranych selektywnie w województwie lubelskim wzrosła ponad dwukrotnie. Struktura wyselekcjonowanych odpadów nie uległa większym zmianom. Nadal największą grupę odpadów z tendencją wzrostową stanowiło szkło i odpady biodegradowalne, natomiast na podobnym poziomie od lat utrzymuje się zbiórka metali oraz odpadów niebezpiecznych. Na dynamikę wzrostu wysegregowanych odpadów ma wpływ szereg czynników m.in. koniunktura na rynku surowców wtórnych, zasięg selektywnej zbiórki i segregacji, jak również społeczne akcje i zbiórki.

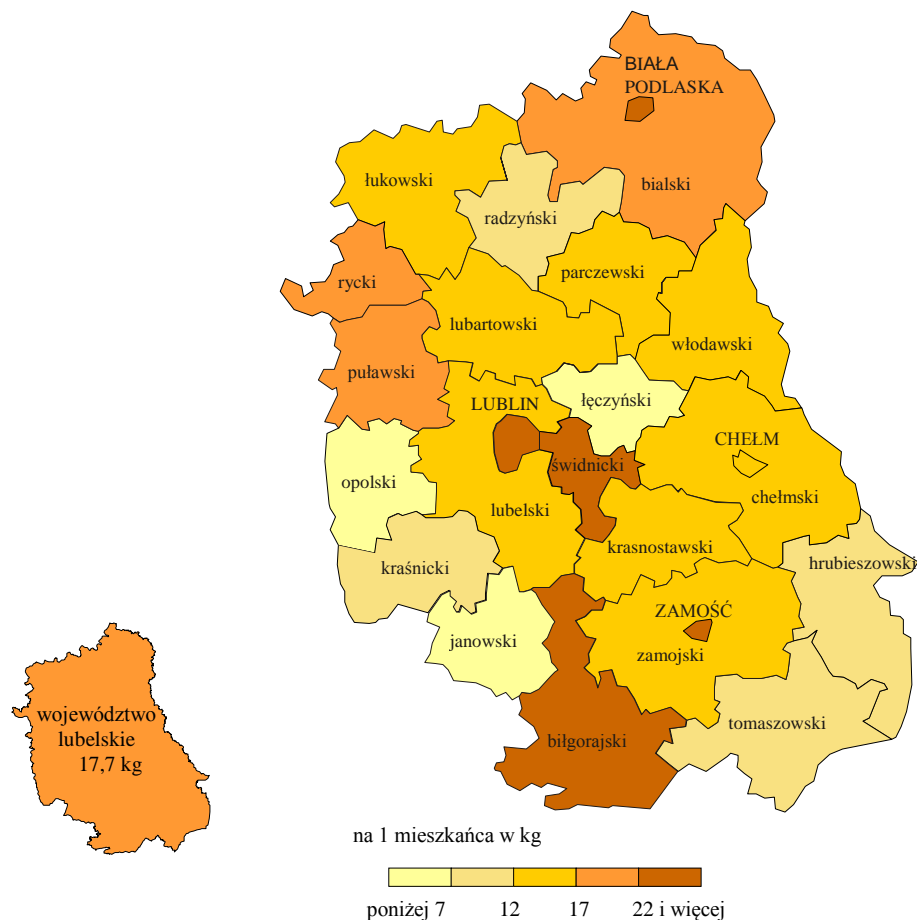
Struktura selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w województwie lubelskim

Wśród źródeł pochodzenia wyselekcjonowanych odpadów nadal dominują gospodarstwa domowe, których udział w okresie sześciu lat zwiększył się o 0,6 p.proc.. Znaczna zmiana nastąpiła natomiast w przypadku handlu, małego biznesu, biur i instytucji, gdzie odnotowano spadek udziału o 8,8 p.proc. na korzyść usług komunalnych ze wzrostem o 8,1 p.proc.

Największym zaangażowaniem w selektywną zbiórkę odpadów w 2012 r. charakteryzowali się mieszkańcy Zamościa i powiatu świdnickiego, w których to 1 mieszkaniec zebrał selektywnie ponad 40 kg odpadów. Z kolei najmniejszym zaangażowaniem w selektywną zbiórkę odpadów charakteryzowali się mieszkańcy powiatów: opolskiego, łęczyńskiego i janowskiego, którzy zebrali poniżej 7 kg w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Największą grupę zebranych selektywnie odpadów stanowiło szkło i przodowali w tym mieszkańcy powiatu parczewskiego i Białej Podlaskiej, którzy zebrali ponad 11 kg na mieszkańca, przy 2 kg w powiecie opolskim. Również mieszkańcy Białej Podlaskiej zebrali najwięcej na 1 mieszkańca papieru i tektury, tj. 13 kg, a najmniej powiatu łęczyńskiego poniżej 0,5 kg. Najwięcej tworzyw sztucznych zebrał statystyczny mieszkaniec powiatu biłgorajskiego ponad 4 kg, a najmniej poniżej 1 kg mieszkaniec Lublina.

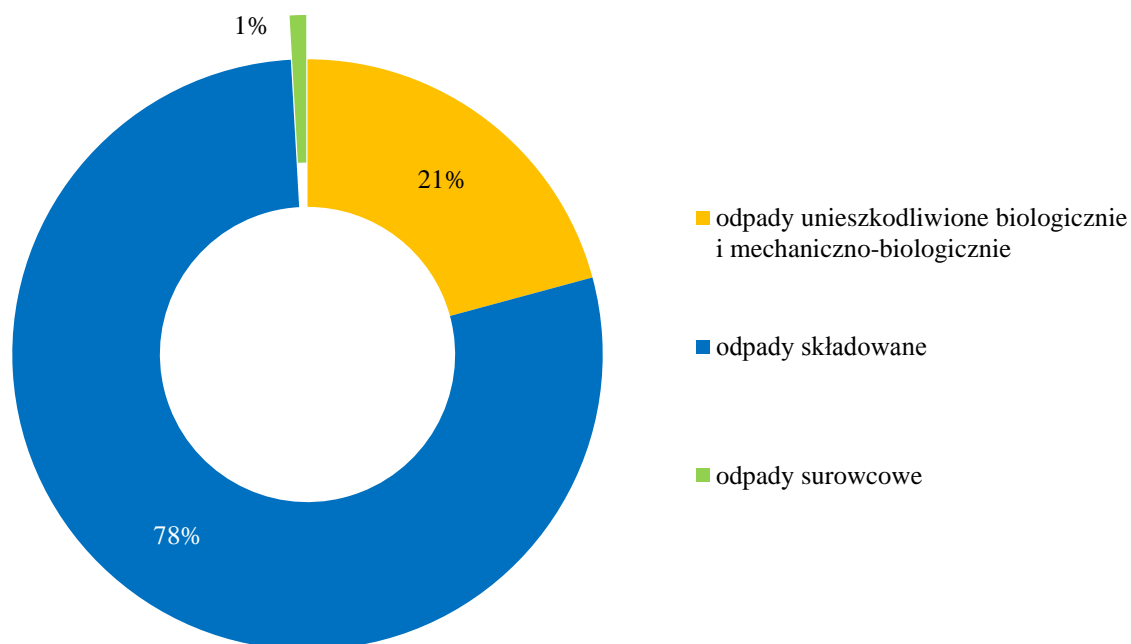
Rys.6 Odpady komunalne zebrane selektywnie w województwie lubelskim w 2012 r.

W województwie lubelskim zdecydowana większość (78,3%) 243,1 tys. t zmieszanych odpadów komunalnych została zdeponowana na zorganizowanych składowiskach, podczas gdy procent składowania dla Polski wynosił 68,9%.

Ponad jedna trzecia zebranych odpadów zmieszanych została poddana segregacji, z tego uzyskano mniej niż 1% surowców wtórnych dających się w całości bądź w części wykorzystać materiałowo. Pozostałe odpady z procesu segregacji zostały wykorzystane do wytworzenia paliwa alternatywnego lub zdeponowane na składowiskach. W 2012 roku odnotowano znaczący wzrost udziału zebranych odpadów poddanych metodzie mechaniczno-biologicznego unieszkodliwiania odpadów z 5,0% w 2011 r do 20,8%. Znaczący udział w województwie lubelskim w unieszkodliwianiu odpadów metodą MBP odnotowano głównie w Lublinie oraz powiecie krańickim, na które przypadało ponad 70% zebranych w województwie odpadów poddanych tej metodzie unieszkodliwiania. Zjawisko miejscowego występowania procesu MBP jest ściśle powiązane z usytuowaniem zakładów posiadających instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów.

Rys.7 Gospodarka zmieszanyimi odpadami komunalnymi w województwie lubelskim w 2012 r.

W województwie lubelskim na koniec 2012 roku funkcjonowało 58 czynnych składowisk przyjmujących odpady komunalne, o łącznej powierzchni 124 ha. W porównaniu do 2011 roku zamknięto 4 składowiska komunalne, zajmujące powierzchnię ponad 6 ha. Z informacji uzyskanych od jednostek sprawozdawczych wynika, że ograniczenie liczby składowisk odpadów komunalnych związane było z zamykaniem składowisk o negatywnym oddziaływaniu na środowisko, jak również z przystosowaniem do rozwiązań Unii Europejskiej.

W 2012 roku wśród 40 funkcjonujących składowisk z instalacjami służącymi do odgazowywania aż 95% stanowiły te, w których gaz składowiskowy uchodził do atmosfery. W województwie lubelskim funkcjonuje tylko jedno składowisko, na którym w wyniku spalania ujętego gazu składowiskowego odzyskuje się około 388 tys. kWh energii elektrycznej.

W ubiegłym roku w Polsce zlokalizowano ponad 10 tys. nielegalnych wysypisk, natomiast w województwie lubelskim istniało ich 115, z tego ponad 60% zlokalizowanych było na terenach wiejskich. Zjawisko to najczęściej występowało w powiatach: lubelskim, łukowskim oraz w Chełmie. W tym samym czasie zlikwidowano 104 tego typu wysypiska, z których zebrano ponad 670 ton odpadów. Najwięcej 40 nielegalnych wysypisk zlikwidowano w powiecie lubelskim, tj. 38% wszystkich tego typu wysypisk w województwie. Do terenów najczęściej dotkniętych tzw. dzikim składowaniem należą miejscowości położone na obrzeżach dużych miast, gdzie przeważają nowo powstałe osiedla domków jednorodzinnych, jak również okolice zakładów gospodarki odpadami, lasy, pobocza dróg

Wnioski:

1. Udział mieszkańców województwa lubelskiego objętych zbiórką odpadów utrzymuje się na niższym poziomie w porównaniu z innymi województwami.
2. Udział odpadów zebranych selektywnie i wysegregowanych z frakcji suchej jest niewielki, co znajduje swoje uzasadnienie w ograniczonej dostępności do tej formy zbierania odpadów, niewystarczającej ilości zakładów zajmujących się ich przetwarzaniem oraz niskiej świadomości ekologicznej.
3. W województwie lubelskim występował niski poziom odzysku odpadów surowcowych oraz wyprodukowanej energii z odpadów.
4. Wolne zmiany w kierunkach unieszkodliwiania odpadów powodują, że wciąż zbyt duża ilość odpadów trafiła i nadal trafia na składowiska.
5. Priorytetowym celem gospodarki odpadami jest objęcie wszystkich mieszkańców zbiórką odpadów, co w konsekwencji spowoduje zwiększenie ilości zebranych odpadów oraz w dłuższej perspektywie całkowite wyeliminowanie nielegalnych składowisk.

Opracowanie:

Waldemar Dymek – Ośrodek Statystyki Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego w Lublinie